

Biserica și Școala

Foaie bisericească școlastică, literară și economică.

Apare odată în săptămână: **DUMINECA.**

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr.: pe jumătate an 7 fr.

PREȚUL INSERTIUNILOR :

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOALA“

Ear banii de prenumerațiune a
TIPOGRAFIA DIECESANA în ARAD.

Nr. 4069/1905.

Circular

cătră oficiile protoprezviterale și parohiale; cătră sinoadele parohiale, și peste tot clerul și poporul din părțile, ce aparțin la Consistorul eparhial arădan.

Expirând în anul acesta mandatul deputaților congresuali aleși în 1902, în urma provocării Prea Venerabilului nostru Consistor mitropolitan din 21 August a. c. Nr. 114 M., subscrisul Consistor dispune alegeri nouă de deputați congresuali pentru un nou period de trei ani, care începe cu 1 Octomvre 1905.

De după arondarea mai nouă, cele 14 cercuri electorale mirenești, rezervate pentru acest district, se compun precum urmează:

I. **Cercul Arad**, cu 16 comune și anume: Arad, Arad-Gaiu, Bătania, Budapesta, Cenadul-unguresc, Cicir, Mândruloc, Micălaca, Nădlac, Pecica, Sâmbăteni, Semlac, Șeitin, Tornea, Senteș și H.-M.-Vásárhely.

II. **Cercul Radna**, cu 37 comune și anume: Baia, Bătuța, Bârzava, Căpruța, Cladova, Corbești, Conop, Cuias, Cuvin, Dumbrăvița, Govoșdia, Gioroc, Giulița, Groși, Halaliș, Ilteu, Lupești, Milova, Miniș, Monoroștia, Odvoș, Obârșia, Pauliș, Pornești, Petriș, Radna, Roșia, Seliște, Șoimoș, Slatina, Soroșag, Sovârșin, Timișești, Toc, Totvaradia, Troiaș și Viennești.

III. **Cercul Giula**, cu 12 comune și anume: Bichiș, Ciaba, Chitighaz, Curticiu, Giula germană., Giulamagh., Giula-Varșand, Macea, Otlaca, Pil, Șiclău și Socodor.

IV. **Cercul Chișineu**, cu 12 comune și anume: Apateu, Berechiu, Cinteiu, Chișineu, Erdeiș, Mișea, Nădab, Șimand, Sinteia, Sepreus, Talpoș și Vădas.

V. **Cercul Șiria**, cu 16 comune și anume: Agris, Arăneag, Chirechiu, Covăsiș, Comlăus, Curtacheriu,

Drauț, Dud, Gașa, Măderat, Mâsca, Pâncota, Sinitea, Șiria, Târnova și F.-Vârșand,

VI. **Cercul Boroșineu**, cu 11 comune și anume: Bocsâg, Cermeiu, Ienopolea, Iermata, Mănerău, Moroda, Răpsâg, Seleuș-Cigherel, Șicula, Șomoșcheș și Zărând.

VII. **Cercul Buteni**, cu 43 comune și anume: Aldești, Almaș, Berindia, Bârsa, Bonțești, Buteni, Bodești, Buhani, Cavnă, Căcărău, Chisindia, Chertiș, Cil, Cocuța, Cuied, Deznă, Dieci, Denceni, Govoșdia, Hodiș, Ignești, Iarcoș, Laz, Luguzău, Miniad, Moneasa, Mustești, Nadalbești, Nadăș, Neagra, Păiușeni, Prăjești, Ramna, Revetiș, Roșia, B.-Șebis, Sălăgeni, Șilindia, Susani, Slatina, Tauț, Voivodeni și Vasoia.

VIII. **Cercul Hălmațiu**, cu 62 comune și anume: Aciua, Aciuța, Baldovini, Banești, Basarabasa, Bodești, Brotuna, Brusturi, Budești, Căzănești, Ciuciu, Ciungani, Cristești, Crocna, Dumbrava, Finiș, Valemare, Gurahonț, Groși, Guravale, Hălmațiu-Lescioara, Hălmațel, Holtmizes, Honțisor, Ionești, Iosaș, Iosășel-Baltele, Lazuri, Leasa, Leanțiu, Lunșoara, Măgulicea, Mădrigești, Mermești, Ociu, Ocișor, Obârșia, Pleșcuța, Prevăleni, Poiana, Poienari, Rostoci, Saturău, Secaș, Sârbi, Steia, Strâmba, Șoimoș-Buceava, Talagiu, Târnova, Țermure, Tisa, Tohești, Tomești, Tiulești, Valea-mare, Vața-de-sus, Vața-de-jos, Vosdoci, Vidra, Zeldiș și Zimbru-Dulcele cu Brusturești.

IX. **Cercul Birchiș**, cu 31 comune și anume: Bara, Batta, Bacamezău, Birchiș, Bulza, Bunea, Căpălăș, Căprioara, Cladova, Cutina, Dobrești, Dubaști, Groși, Iersnic, Lăpușnic, Leucușești, Monoștur, Ohaba-lungă, Ohaba-sârbească, Ostrov, Pădurani, Pojoga, Rădmănești, Rachita, Remetea-Iunca, Selciva, Spata, Țela, Topla, Valea-mare, și Vereșmort.

X. **Cercul Chisetău**, cu 20 comune și anume: Babșa, Balinț, Belinț, Budinț, Chisetău, Coșteiul-mare, Dragoești, Fadimac, Ficătar, Gruini, Hasiaș, Ictar, Ohaba, Forgaciu, Paniova, Șușanovăț, Șuștra, Teeș, Târgoviște, Topolovăț și Jabar.

XI. **Cercul Lipova**, cu 23 comune și anume: Belotiniț, Bruznic, Buzad, Chelmac, Chesinț, Chizdia, Criovobara, Comiat, Cuveșdia, Dorgoș, Dubochinadăș, Hodoș, Checheș, Brestovaț, Labașinț, Lalașinț, Lipova, Pătarși, Secaș, Șiștaroveț, Ususău, Vizma și Zabaț.

XII. **Cercul Vinga**, cu 18 comune și anume: Alioș, Bărăteaz, Bencecul-român, Călacea, Chinez, Fenlac, Fibiș, Firighaz, Fiscut, Hodoni, Jadani, Monoștor, Murani, Seceani, Secusigi, S. Miclăușul-mic, Vinga, Bodrogul-nou și vechiu cu filialele.

XIII. **Cercul Timișoara**, cu 24 comune și anume: Bazoș, Becicherecul-Mic, Beregsău, Bucovăț, Cerneteaz, Chișoda, Fabricul S. Georgiu, — S.-Ilie, Ghiroc, Șag, Ghiroda, Ianova, Izvin, Medveș, Mehala, Moșnița, Maie-rele-vechi, Parța, Pobda, Pustiniș, Remetea-timișană, Sân-Andrei, Sân-Mihailul rom. și Utvin.

XIV. **Cercul B.-Comloș**, cu 16 comune și anume B.-Comloș, Beba-veche, Cenadul-sârbesc, Checica-rom. Chiș-Orosin, Dugosello (Nerău), Ecica-română, Iancahid, Igris, Pesac, Sarcea-rom., Sarafola, Sân-Nicolaul-mare, Toracul-mare, Toracul-mic și Vălcani.

Amăsurat acestei împărțiri, părțile aparținătoare la acest Conzistor, formând 14 cercuri electorale, aleg 7 deputați din cler și 14 din mireni, de toți 21 deputați.

Îmbinarea cercurilor în colegii electorale, locurile centrale de alegere și de scrutiniu, precum și numele comisarilor le prezintă Conspectul dela finea acestui circular sub A),

Premițând acestea și având în vedere, că la alegerea deputaților congresuali servește de cinosură regulamentul pentru alegerea deputaților congresuali, votat de congresul național-bisericesc la 11/23 Oct. 1891, Nr. prot. 156, se dispun următoarele :

A) Pentru alegerea deputaților din cler. Preoții din câte două cercuri electorale îmbinate într'un colegiu, — fără a mai aștepta altă provocare, — se vor aduna **foi în 27 Octomvrie (9 Noemvrie) a. c. la oarele 11 înainte de amiază**, la locul central de alegere, indicat în conspectul de sub A) și anume în localitatea îndatinată ori designată prin comisarul conzistorial, și sub conducerea acestuia vor alege un deputat din cler pentru Congresul național-bisericesc observându-se la actul alegerii prescisele din §§-ii 18—26 ai suscitatalui Regulament congresual, ear după efeptuirea alegerii și după provederea alesului cu credențional comisarul va subșterneaici protocolul de alegere, într'una cu toate actele electorale, în 24 de oare după încheierea alegerii. — Regulament §. 12.

B) Referitor la alegerea deputaților mireni. Deși modalitatea publicării și a constituirei Sinodului electoral, precum și a votizării, este precisată în §§-ii 27—37 ai suscitatalui Regulament congresual, — trimis fiecărui oficiu parohial pe calea protopopiatului la 15/27 Februarie 1892 Nr. 123 — totuși pentru evitarea necorectităților se dispune precum urmează :

1. Se îndatorează preoțimea parohială, ca **Duminecă în 23 Octomvrie (5 Noemvrie)** în toate comunele, unde este preot local, să publice sinod parohial extraordinar pe **Duminecă în 30 Octomvrie (12 Noemvrie)** a. c., în care zi apoi în toate acestea comune nesmintit să se facă alegerea deputaților mireni pentru congresul național-bisericesc. Alt termin pentru acestea comune nu se admite.

Preotul conducător al oficiului parohial se îngrijește, ca această publicare să se facă deodată și în filii, invitând pe alegătorii acelora la alegere în comuna mäteră; filiile așadară votează în același protocol cu cei din mäteră. Regul. §. 15 și 27.

În comunele cu mai mulți preoți, conducătorul oficiului parohial se îndatorează a comunica tuturor preoților din loc terminul de alegere.

2. În comunele, unde nu este preot local, administratorul comunei respective **Miercuri** ziua marelui Mucenic Dimitrie **în 26 Octomvrie (8 Noemvrie)** va publică sinod parohial extra ordinar pe **Duminecă în 6/19 Noemvrie** a. c., când apoi și în acelea comune se va face alegerea deputaților mireni pentru congresul național-bisericesc.

3. Pentru a ușurà biroului electoral actul alegerii, se trimite fiecărei parohii câte un exemplar din formularul de Protocol sub B) — și se observă, că ceea-ce stă tipărit în clausulele alineatului 2, despre lista alegătorilor, numai atunci are să se facă, dacă lista alegătorilor n'ar fi fost statorită de sinodul ordinar sau dacă ar lipsi din oare-care causă — în toate celelalte casuri alegerea se face pe baza listei statorite mai nainte, care neschimbată rămâne pentru anul întreg.

Totodată se îndrumă președinții și întreg biroul sinodului electoral a fi cu atențiune și a observă strict următoarele și anume :

a) Aclamațiunea nu este permisă, precum nu este permis nici să voteze unul în numele altuia, present sau absent.

b) În protocol să se inducă apriat și corect: locul și ziua, ora începerii și a terminării votării.

c) Numele candidatului, pe care votează alegătorii, să se scrie întreg și corect, căci semnele „dto“ și — „ — nu sunt permise, și voturile induse la astfel de semne nu se vor considera.

d) Votarea să se continue pe cât timp se însinuă alegătorii îndreptățiți, iar după ce au votisat cei presenti să se mai aștepte 1/2 oră, pentru a se putea prezenta și alți alegători îndreptățiți și, dacă în interval de 1/2 oră nu se mai prezintă nici un alegător, se încheie votarea anumindu-se la protocol ora încheierii; apoi după încheierea votării, după sumisarea voturilor, enunțându-se rezultatul, protocolul se subscie de președinte, bărbații de încredere și de notar, iar dacă bărbații de încredere, sau măcar și numai unul din ei, n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și notarul, dar această împregiurare trebuie vădită prin aceea, că se spune apriat la protocol: cine a subscris pe cei neștiu-

tori de scrisoare? Fixarea timpului de așteptare ($1/2$ de oră) numai o singură dată se admite. După subscriere protocolul pe pagina subscrierilor se prevede cu 2 sigile, unul al parohiei, altul al președintelui sau al unuia dintre bărbații de încredere.

e) Protocolul astfel încheiat împreună cu lista alegătorilor (și la caz de votizare secretă și cu ședulele de votare) să se pună sub cuvertă, și cuvertă să se sigileze **cu două sigile** și anume: cu sigilul oficiului parohial, și cu sigilul președintelui sau al vreunui bărbat de încredere; iar dacă nici unul, nici altul dintre aceștia n'ar avea sigil, să se sigileze **în două locuri cu sigilul oficiului parohial** și astfel sigilat **cu două sigile** și respective în două locuri, și provăzut cu adresa: „Protocolul Sinodului parohial din comuna.....“ să se predea unuia dintre bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de 13/26 Noembrie a. c. la ora 11 înainte de amiază, să-l prezinte comisarului consistorial la locul central al scrutinului. Dacă acest membru ar fi împedecat, este datorința bărbatului de încredere al doilea a îndeplini această predare.

Această predare să se constate în protocolul electoral.

4. La 13/26 Noembrie a. c., ora 11 înainte de miezăzi, prezentându-se bărbații de încredere ai singuraticelor sinoade parohiale la locul central al cercului anumit în conspectul A) și anume în localitatea designată prin comisarul consistorial, sub președinția acestuia se vor constitui în colegiu de scrutiniiu, alegându-și din sânul lor un notar pentru ducerea protocolului și doi bărbați de controlă.

5. Despre actul scrutinării, care trebuie să se continue neîntrerupt și să se termine în aceeași zi, e a se lua protocol, în care să se inducă: *locul, ziua și cercul electoral*, unde s'a ținut scrutiniiu cu espunerea precisă a orei, la care s'a început; apoi *la scrutinare se urmează astfel*: comisarul consistorial, în prezența bărbaților de controlă, desfăcând cuvertele fără a vătăma sigilele va lua pe rând toate protocoalele electorale, le va ceti cu voce înaltă și va îngriji, ca voturile din acelea protocoale să se inducă în protocolul colegiului de scrutiniiu, după ordinea comunelor, din care se formează cercul electoral. Cuvertele se alătură la protocol.

6. Colegiul de scrutiniiu nu este competent, nici îndreptățit a modifica, a șterge ori a adauge ceva în protocoalele de alegere ale singuraticelor sinoade parohiale, precum nici a examina și a delibera asupra actului de alegere, ci numai a-și face observările la protocolul de scrutiniiu asupra protocoalelor defectuoase și astfel acele protocoale, cari n'ar corăspunde ș-lor din Regulamentul sus citat, adecă n'ar fi subscribe și sigilate, cum se recere, ori ar avea alte defecte, precum și cele prezentate mai târziu ori eventual trimise numai cu poșta, nu le va lua în considerațiune, ci simplu le va adnească la protocol, anumind cauzele, pentru cari nu s'au putut considera.

7. Dacă, după desfacerea și înducerea tuturor protocoalelor de alegere prezentate, se constată, că ar mai fi parohii, dela cari nu s'au prezentat bărbații de încredere cu protocoalele, comisarul consistorial împreună cu colegiul va mai aștepta o **jumătate de oră**, și dacă în acel interval se vor prezenta bărbați de încredere ce protocoale, le va primi și induce și acestea, iar dacă se va constată, că s'au prezentat protocoalele din toate parohiile, ori că nici după așteptare de o jumătate de oră nu s'au mai prezentat dela comunele restante protocoalele așteptate, se va încheia scrutiniiu, constatându-se în protocol *ora încheerii*; după aceea se vor număra voturile, pe baza protocolului de scrutiniiu, și acel individ, care după computarea tuturor voturilor se va constată, că a întrunit mai multe voturi, se va proclama de deputat ales din partea cercului respectiv, și ca atare se va prevedea cu credențional. La cas însă, când doară doi sau mai mulți vor fi întrunit majoritate în număr egal, între dânșii să decidă soarta, îndată la fața locului. (Regulament §. 39).

8. Protocolul colegiului de scrutiniiu și credenționalul alesului deputat se vor subscrie de comisarul consistorial, de notarul colegiului și de toți ceilalți membrii, adecă de bărbații de încredere ai sinoadelor parohiale; apoi credenționalul se va predă, ori se va trimite pe cale sigură („pe poșta, recomandat“) la mâinile alesului deputat; iar protocolul colegiului de scrutiniiu, împreună cu toate actele electorale (adecă și *cuvertele* cu *protocoalele* singuraticelor sinoade electorale), Comisarul consistorial îl va subșterne Consistorului de aici în termen de 24 de ore cu raport, în care va arată, că credenționalul l-a transpus alesului deputat, indicând și modul transunerii. (Regulament §. 41).

9. La cas, când vre-un comisar consistorial preoțesc ori mirean ar fi împedecat, în ori ce mod, de a-și împlini misiunea de comisar: are să facă numai decât arătare la Consistorul de aici pentru altă dispoziție; dacă însă până la alegere, respective până la scrutiniiu, nu va fi urmat de aici numirea altui comisar, sau doară împedecarea comisarului numit se va arată numai chiar în ziua sau sub actul alegerii, respective a scrutiniiului, în astfel de cas, alegătorii, respective membriide scrutiniiu, sunt autorisați a-și alege un suplent al comisarului consistorial, care apoi va îndeplini toate agendele comisarului (Regulament §. 10).

10. Toate persoanele, cari iau parte la alegerile de sub întrebare, fie ca președinți, notari, bărbați de încredere, bărbați de controlă, fie ca simpli alegători, se fac vinovați de delict disciplinar și vor fi urmăriți și pedepsiți pe cale disciplinară, dacă ar săvârși vre-o faptă contrară dispozițiilor în vigoare pentru alegerile de sub întrebare, ar conturbă ori chiar ar zădărnici alegerea.

Aducând acestea la cunoștința clerului și poporului nostru, sfătuim pe toți, ca și la eserciarea acestui drept, — al alegerii deputaților congressuali, —

să fie conduși de sentimente adevărat creștinești, alegând de deputați congresuali numai bărbați devotați cauzelor noastre bisericești, bărbați zeloși și apti de a concurge cu statul și înțelepciunea lor la regularea, consolidarea și înaintarea afacerilor bisericeii noastre naționale.

A)

Conspectul

comisarilor consistoriali la actul alegerii deputaților pentru congresul național-bisericesc, pe periodul 1 Octomvrie 1905—1 Octomvrie 1908.

Nr. curent	Numirea cercului	N-rul comunelor	Pentru mireni		Pentru preoți	
			Locul scrutiniului	Comisar consistorial	Locul alegerii	Comisar consistorial
I	Arad	16	Arad	Dr. Nicolae Oncu adv.	Arad	George Popovici asesor consistorial
II	Radna	37	Radna	Sava Raicu secretar de bancă		
III	Giula	12	Giula	Mihaiu Veliciu adv.	Chișineu	Dr. I. Trailescu ppresb. Chișineu
IV	Chișineu	12	Chișineu	Dr. Cornel Ardelean adv.		
V	Șiria (Világos)	16	Șiria (Világos)	Petru Truția adv.	Pâncota	Roman Ciorogariu dir. sem.
VI	Ienopolea (Boroșineu)	11	Ienopolea	George Feier advocat		
VII	Buteni	43	Buteni	Vasile Goldiș secr. consistorial	Iosășel	Ioan Georgia ppresb. Buteni
VIII	Hălmagiu	62	Hălmagiu	Dr. Teodor Papp adv.		
IX	Birchiș	31	Birchiș	Dr. Alex. Marta adv.	Leucușești	Gerasim Sârb ppresb. Belinț
X	Chisetău	20	Chisetău	Virgil Tomici proprietar		
XI	Lipova	23	Lipova	Dr. Vasile Avramescu adv.	Lipova	Voicu Hamsea ppresb. Lipova
XII	Vinga	18	Vinga	Dr. Aurel Cozma adv.		
XIII	Timișoara	24	Timișoara	Emanuil Ungurean adv.	Timișoara	Paul Miulescu ppresb. B.-Comloș
XIV	B.-Comloș	16	B.-Comloș	Nestor Opresan adv.		

Dat în Arad, din ședința Consistorului plenar, ținută la 29 Sept. (12 Oct.) 1905.

Ioan I. Papp,
Episcop.

Convocare.

Despărțământul ppesc. Șiria, al reun. înv. dela școalele populare conf. ort. din prot. aradane I-VII, își va ținea proxima adunare Marți în 25 Octobře 7 Noembre 1905 în comuna Com-lauș, la care toți membrii despărțământului și binevoitorii școalei sunt poftiți a participa.

Programa:

1. Dimineața la 8 ore asistare la invoc. Duhului sfânt.
2. Asistare la prelegerea învățătorului I. Mladin
3. Cuvânt de deschidere.
4. Reflexiuni asupra prelegerii.
5. Raportul biroului.
6. Cetirea eventualelor disertațiuni.
7. Discuțiuni asupra cestiunilor școlare.
8. Propuneri și interpelări.
9. Fixarea proximei ședințe.
10. Încheiere.

Șiria, 1/14 Oct. 1905.

Alexe Doboș
prezide.

CRONICA.

Definitivare. Cosistorul plenar din Arad în ședința sa dela 12 l. c., a decretat definitivarea părintelui *Vasilie Olariu*, în postul de al 2-lea referent în senatul episcopesc al numitului Consistor.

Sinodul României. În ziua de 12 Oct. v., se va deschide sesiunea de toamnă a sf. Sinod al bisericei române ortodoxe de răsărit, sub președința I. P. S. Sale Mitropolitului Iosif. În această sesiune înaltul corp se va ocupa și cu studiul modificărilor ce ar fi de adus actualei legi asupra repausului din zilele de Duminecă și sărbători. Sf. Sinod va avea în vedere și noile modificări propuse de camera de comerț din capitală. Decretul regal de deschidere va fi citit de dl Vlădescu, ministrul cultelor și instrucțiunii publice. Înaltul corp bisericesc se compune din 16 membri și adică: Mitropolitul primat și mitropolitul Moldovei, din șase episcopi, de Roman, Buzeu, Dunărea-de-jos, Rîmnicul-Vâlcea, Huși, Argeș și din 8 arhieriei, locotenenți de episcopi. Sesiunea de toamnă a Sinodului va ținea vr'o două săptămâni.

»**Foaia Pedagogică**» va apare din nou. Consistorul arhidiecezan din Sibiiu a luat hotărârea ca revista »Foaia pedagogică« să fie reînființată cu 1 Ianuarie 1906, încredințându-se cu conducerea și redactarea ei dl profesor semina-rial Dr. *Petru Șpan*.

Biserica săsească contra ordonanțelor școlare. Consistorul bizericei săsești a trimis — precum se anunță din Sibiiu — o petiție la Majestatea Sa, prin care cere scut pe seama autonomiei bisericei evanghelice-săsești, contra ordonanțelor școlare ale ministrului Lukács.

Reținerea în serviciu a rezerviștilor de întregire. Oficiosul „M. Tudositó“ anunță: Acei rezerviști de întregire, cari nu s'au împărțășit încă de instrucție, au intrat în serviciu în credința că după instrucția necesară, ce vor primi, vor putea să se întoarcă la ocupațiunile lor. După cum se vorsbește însă în cercuri militare, speranța aceasta nu li-se va realiza, de oare-ce conducerea de războiu a hotărât, ca după instruirea necesară, rezerviștii de întregire să fie reținuți în serviciu până la primăvară, pentuu a-se acoperi astfel lipsa recruților.

Tendințe de reforme în biserica din Grecia. Sf. Sinod al bisericei regatului grec sub președința Mitropolitului Teoclit al Atenei a întreprins un șir de reforme bisericești, cu ocaziunea cărora a și prezentat guvernului proiectele de legi corespunzătoare cu rugămintea de a le confirma pe cale legală. Proiectele de lege sunt de următorul conținut:

1. Înființarea casei, ale cărei mijloace să se întrebuinteze exclusiv pentru folosul bisericei. Fondul acestei case trebuie să-l formeze statul, întrebuintând pentru acest scop sumele mănăstirești, luate dela biserica în timpul înființării regatului. Biserica va completa acest fond cu colecțiunile sale dela biserici și mănăstiri.

2. Reforma administrării averilor mănăstirești, înlăturând autoritatea civilă și lăsând afacerea exclusiv puterii bisericești.

3. Formarea de stat pentru frații fiecărei mănăstiri și organizarea administrației bisericești.

4. Avera arhieriei morți trebuie să treacă la cassa bisericii.

Măsurile aceste sunt luate din cauza nevoilor bisericei grecești, care atárnând economicește de stat, se găsește într'o permanentă lipsă de bani. Astfel în Grecia timp de mai mulți ani cadrele arhieriești rămân vacante, este lipsă de clerici culti, fiindcă în regat sunt puține școli clericale, preoții bătrâni și afară de stat sunt neasigurați materialicește, văduvele și orfanii clerului sunt în sărăcie. Prin înființarea casei, sinodul are în vedere o mai mare libertate de acțiune și să scoată viața bisericească de sub influința ministrilor de culte. Se crede că Mitropolitul Teoclit își va ajunge scopul ajutat de actualul ministru de culte Carapanos, care e binevoitor cătră biserica. Cu aceasta stă în legătură și înființarea de școli pentru pregătirea clerului inferior, până acum existând numai seminarul Rizari din Atena și facultatea teologică de pe lângă universitate.

A apărut Nr. 10 din revista „*Juminea Literară*“ număr închinat lui Vasile Alecsandri cu următorul sumar: Alecsandri Ilarie Chendi Scrisori: 1. Alecsandri cătră S. Fl. Marian 2. și 3. Alecsandri cătră A. Hurmuzachi 4. și 5. Alecsandri cătră O. Dlujanschi Alecsandri în Cernăuț 6. Hurmuzachi Alecsandri cătră soția sa (scri-soare) Alecsandri și Bucovina George Tofan Ei (versuri) V. Loichiță Cugetare Dr. George Popovici De atunci (versuri) Lian Rămâi (versuri) V. Loichiță De ziua ei (schiță, premiul „Juminei Literare“). * * * Redacția și administrația: Suceava (Bucovina) strada Sturza 655.

Aviz!

Au apărut în tipografia noastră și se pot procura următoarele cărți școlare:

Curs practic de limba maghiară pentru 6 clase ale școalelor primare de Iuliu Vuia. Aprobata de Ven. Consistor din Arad. Cuprinzând: Exerciții de cetire; Intuițiune și Gramatică; precum și Elemente din Aritmetică, Geografie, Istorie și Constituție. — Prețul 60 fil.

A treia carte de cetire, pentru cl. superioare ale școalei populare de: N. Ștefu, I. Groșorean, I. Moldovan, N. Boșcaiu și P. Vancu, ediția I 60 fil.

Istorieare religioase-morale și momente din viața lui Iisus I Carte de religiune pentru școalele populare. ediția a III-a, de Dr. P. Barbu prețul 30 fil.

Concurs.

Pentru îndedliuirea parohiei vacante de cl. III-a **Berindia**, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt: 1. usufructul unei $\frac{1}{4}$ de sesiuni pământ estravilan; 2. birul constător din una măsură cucuruz sfârmat dela proprietarii unui $\frac{1}{4}$ de pământ, din $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz dela cei cu $\frac{1}{8}$ pământ, ear dela jeleri $\frac{1}{4}$ de măsură de cucuruz; 3. stolele îndatinate; 4. locuință cu intravitan și supraedificate și 5. întregirea dotațiunei dela stat, după ecalificațiunea alegându-lui preot. Dările le va suporta cel ales.

Recurenții sunt poștiți, ca recursele afljustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Berindia, până la termenul indicat să le susțearnă oficiului protoprezbiteral gr. ort. rom. din Buteni (Buttyin Arad megye), ear în vre-o Duminecă, ori sârbătoare, să se prezenteze, în sf. biserică, pentru a și arăta desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Ioan Georgiu* protoprezbiter gr. ort.

—□—

1—3

În virtutea decisului Venerabilului Consistor din Oradea-mare de sub Nr. ^{1097/113} B. 1905., pentru îndeplinirea postului de paroh vacant din comuna **Agris** se publică concurs cu termen de alegere în **6/19 Noemv**re a. c.

Dotațiunea constă din: 5. jugere pământ arător cu competența de pășunat, dela 45 case câte o măsură cucuruz stolele îndatinate și întregirea dotațiunei din vistieria statului la preotul cu pregătire sub VIII clase 728 cor. 9: fil. la an.

Reflectanții la aceasta parohie de a III-a clasă sunt poștiți, ca suplicele lor adresate comitetului parohial până în ziua alegerii să-le trimită la subscrisul în F. Györös p. u. Tenke, având a-se prezentă la sf. biserică de acolo pentru a cântă, ori celebra și predica.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Petru Serbu* protoprezbiter

—□—

1—3

Pentru parohia organizată și îpreunată din **Verzari de jos și Verzari de sus**, conform concluzului Ven. Consistor din Oradea-mare de sub Nr. 315/900 se escrie concurs cu termen de alegere pe 26 Octomvre v. a. c.

Dotațiunea e următoarea: 1. Dela Verzari de jos a) bir preotesce câte 2 coroane dela familie, Nr. caselor 80. b) stolele îndatinate, c) locuință liberă cu grădină prețuită la 60 coroane. 2. Dela Verzari de sus a) bir dela tontă casa câte 2 cor. Nrul. caselor 66. b) pamânt parohial cu venit de 60 cor. c) stolele usuat și staverite de sinodul parohial. Pe lângă acestea eventual ajutor dela stat.

Recurenții vor avea în termenul prescriș a și trimitte petițiile adresate comitetului la subscrisul conform Regulamentului.

Bei ș, la 25 Septemvre 1905.

În conțelegere cu com. par. *Vasile Papp* prot. Vașcăului

—□—

2—3

În urma dispozițiunilor Ven. Consistor diecezan Nr. 2860/1905 pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Leasa** pprezviteratul Hălmajului, se escrie concurs cu termen de **30 de zile** după prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Parohia e încopciată cu următoarele emolumente: 1. Birul parohial 4) măsuri de cucuruz în boambe prețuit în 80 cor. 2. Venitele stolare uzuat, cari după calculul mediu de 5 ani din urmă fac 66 cor. 3. Întregirea dela stat conform ecalificației alegându-lui, la 400 respective 800 cor

Dela recurenți se poștește ecalificațiunea prescrișă pentru parohii de clasa III, fiind preferiți cei cu ecalificație superioară; vor avea să și prezinte recursele instruite conform §-lui 13 din Statutul-Organic și adresate comitetului parohial din Leasa, pe calea oficiului pprezviteral din Hălmagiu (Nagyhalmagy) să le susțearnă până la termenul susindicat.

Recurenții sunt poștiți, ca în sensul §-ului 18 din „Regulamentul pentru parohii“ să se prezinte în sf. biserică din Leasa în vre-o Duminecă ori sârbătoare spre a servi și resp. a cuvântă și cântă făcându-se cunoscuți poporului.

Din ședința comitetului parohial din Leasa ținută la 16/29 Sept. 1905.

Ioan Sirban,
preot-preș. com. par.

Petru Luciu
not. adhoc al com.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* pprezviter.

—□—

2—3

Se publică pentru parohia **Ds. Gurbești** cu filia **Goila** vacantă cu termen de alegere pe **30 Oct. (12 Noem.)** pe lângă beneficiile următoare:

1. Cassa parohială cu supra edificatele ce se poftesc pamânt parohial de 9 cubule.

2. Dela toată cassa una măsură de cucuruz casele sunt 105 ca bir preoțesc, stolele usuete dela funțiunile preoțești.

3. Intregirea dela stat 284 cor. 70 fil. Parohia fiind de a III-a clasă doritori de a recurge la aceasta sunt avizați a-și trimite petițiile la adresa comitetului parohial, subscrisului protoprezbiter până la 29 Oct., eară până la ziua alegeri a se presenta în sf. biserică pentru a se arată poporului

Dat, în ședința comitetului parohial din Ds. Gurbești ținută la 21 Sept. v. 1905.

Comitetul parohial

În conțelegere cu: *Elia Moga* protoprezb. Beiușului
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Borșea** protoprezbiteratul Peștea, se escrie concurs cu termen de alegere pe **30 Oct. v. (12 Noev. n)** 1905.

1. Cassa parohială cu intravilan 30 cor. 2. 15 jugere pământ parte arător parte fanaț 150 cor. 3. Bir dela 90 Nre câte una măsură cucuruz sfărmat à 2 cor. 40 fil. 216 cor. 4. Stolele usuete calculate după calculul mediu 60 cor. 5. Congrua după cvalificațiunea alesului.

Dor torii de a ocupa aceasta parohie să-și trimită recursele ajustate conform Regulamentului pentru parohie adresate comitetului parohial din Borșea oficiului pprezbiteral în Bratca până la 27 Oct. v., iar dâșii să se prezinte în sf. biserică din Borșea pentru a-și arată desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Ștefan Domocoș* adm. pprezb
—□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului inv. din **Cacuciul românesc** pprezb. Peștea, se escrie concurs cu termen de alegere pe **26 Oct. v. (8 Noev. n)** 1905

Beneficiile acestui post sunt: 1. Locunța corespunzătoare și grădină $\frac{1}{4}$ juger. 2. Salar repartiziat 160 cor. 3. Bir cantoral 40 măsuri cucuruz sfărmat 100 coroane. 4. Stolele cantorale 30 cor. 5. Intregirea salarului dela stat 510 cor. 6. 10 m. lemne din care are să se încălzească și sala de învățământ.

Recurenții vor avea să-și înainteze recursele ajustate cu documentele de lipsă și adresate comitetului parohial din Cacuciul românesc, oficiului ppreb. în Bratca până la 23 Oct. v. 1905 iar dâșii să se prezinte la sf. biserică din loc pentru a-și arată desteritatea în tipic și în cântarea bisericască.

Comitetul parohial

În conțelegere cu mine: *Ștefan Domocoș* adm pprezb.
—□— 2 3

Calendarul diecezan pe anul comun 1906.

În editura tipografiei diecezane gr.-or. române a Aradului e deja gatu și se poate avea și procura atât dela administrațiunea tipografiei diecezane, strada Révay Nr. 10, cât și dela librării, cu prețul de **40 fileri.**

La comande peste 10 exemplare 20%₀ rabat expedate franco.

Se estinde pe 15 coale tipar garmond și cuprinde afară de partea calendaristică, calendar economic, șematismul mitropoliei gr.-or. rom. în general și al diezezei Aradului în special, cronologia pe anul 1906, sărbători și alte zile schimbăcioase, posturile, anotimpurile etc. Genealogia caselor domnitoare, târgurile din Ungaria și Ardeal, instrucțiuni postale și telegrafice etc. iar în partea literară:

Datini și obiceiuri la nuntă, de Petru Vancu. Din bătrâni de Maria Cioban. Din luptele vieții de I. Groșorean. Românce dela Grivița de V. Alexandri. Cine a adus sărăcia în lume de Leon Tolstoi. Podul înalt de St. O. Iosif. Insula șerpilor de Carmen Sylva. Cine-i Nuhăm? de Th. D. Speranță. Boerașul de I. Pop Reteganul. Cântec de Maria Popovici. O zi de Duminecă la sate de P. Popa. Doine și Hore de Vasilie Sala. Povestiri de Gh. Tulbure, Plugarii de Octavian Goga. Din viața noastră de Petru E. Papp. Economie: Cultura cânepei, Protejarea paserilor, Sfaturi economice, Sentințe, glume și anecdote. Inscrte și reclame

Il recomandăm cu multă căldură tuturor oamenilor cu carte, căci în calendarul acesta pe lângă **preț de 40 fileri** află și o carte de lectură prețioasă și plăcută.

In depozitul

tipografiei diecezane gr.-or. române din Arad str.

Révay Nr. 10, se află următoarele cărți:

Convorbiri între un cercător și un incredințat, asupra ortodoxiei bisericei orientale, de Filaret mitropolitul Mosevei — prețul 1 cor.

„**Abc**“, carte de cetire pentru elevii clasei I de I. Moldovan, N. Ștefu, N. Boșcaiu, I. Groșorean, și P. Vancu, învățători, Ediția IV-a 40 fil.

Carte de cetire, pentru elevii cl. a II-a de: Iuliu Groșoreanu I. Moldovan N. Boșcaiu, N. Ștefu, P. Vancu învățători, Ediția a II-a 40 fil.

Istorieare biblice II carte de religiune pentru școalele popor. aprobată de Ven. Conzistorii gr.-or rom. din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, Ediția III-a de Dr. P. Barbu — 30 fil.

Istorieare bisericesti III carte de religiune pentru școalele poporale Aprobată de Ven. Conzistorii gr.-or rom. din Arad, Caransebeș și Oradea-mare. Ediția III de Dr. P. Barbu — 30 fil.

Catchism IV-a carte de religiune pentru școalele poporale, aprobată de Ven. Conzistorii din Arad, Caransebeș și Oradea-mare, Ediția V-a de Dr. P. Barbu 40 fil.

Limba maghiară manual pentru elevii școalelor poporale rom. partea I de Iuliu Groșorean, I. Moldovan, — 50 fil.

Limba maghiară, cartea a II-a pentru clasele superioare ale școalei poporale de I. Groșorean și I. Moldovan — 50 fil.

Curs practic de Istoria literaturii române pentru școalele poporale de I. Stanca inv. — 40 fil.

Exerciții intuitive în limba română și maghiară elaborat pe baza noului plan de învățământ de Ioan Vancu. Aprobat de Ven. Conzistor din Arad 50 fil.

Tâlcuiala Evangheliilor de fericitul Loga cu litere cirile nelegată 2 cor., legată 3 cor.

Din liturgica bisericei ortodoxe române pentru școalele medii și poporale — 60 fil.

Geografia comitatului Arad pentru cl. III-a școalelor poporale, scrisă de Damaschin Medrea. Manual aprobat de Ven. Conzistor din Arad și ilustrat cu mai multe figuri și hărți geografice — 70 fil.

Conspect săptăminal al materialului de învățământ propus în școala română poporală de Ioan Vancu inv. — 3 cor.

Colinzi și cîntece poporale culese de: T. Daul inv. 50 fileri.

Rugăciunile școlărilor și Cântece bisericesti pentru școlarii și școlărițele dela școalele populare române gr.-or. alese și întocmite de un prețin al școlărilor. Ediția a III-a legat frumos — 40 fil.

Dumnezeieștile Liturgii ale sfinților Ierarhii: Ioan gură-de-aur, Vasilie cel Mare și Grigorie teologul, împreună cu rânduiala chemării Duhului sfânt. Legat în pele roșie — 10 cor.

Molitvelnic cu litere cirile à 7 și 8 cor.

Un Memoriu al lui Moise Nicoară (monografie istorică) de S. Secula profesor — 1 cor.

Regulament pentru parohii în provincia mitropolitană a bisericii ort. rom. din Ungaria și Transilvania — 20 fil.

Statutul Organic al bisericii gr.-or rom. din Ungaria și Transilvania cu un Supliment — 50 fil.

Cercetarea istorică bisericească despre Damian Mitropolitul Moldovei 1435—145 de George Aramă profesor la Seminarul Veniamin din Iași — 50 fil.

Acaftistul preasfintei Născătoare de D-zeu și alte rugăciuni, prețul legat 1 cor. 70 fil. În pele roșie legat 3 cor. 20 fil.

Manual de cântări bisericești sau *Octoichul mic* care cuprinde Rânduiala Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei, cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Politeul, Pripelele, Catavasiile, Irmo sele, Sfetilnele și altele — 1 cor. 60 fil.

Ciaslov (Orologion) tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea I. P. S. Sale Domnului Ioan Mețianu Arhiepiscop al bisericii ort. rom. din Transilvania și Mitropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania. Prețul 2 cor. 40 fil.

Legea despre „penzionarea învățătorilor“ tradusă și explicată de Blașiu Codreanu inv. — 2 cor.

Lecțiuni din Gramatica limbii române, pentru școalele populare de Ioan Ilica inv. — 50 fil.

Slujba sfințirii bisericii după două manuscrise din anii 1674 și 1757. Cu o prefață de V. Mangra 1 coroană.

Curs practic despre cultivarea pomilor și a frăgărilor lucrat după a lui Paul Gőnczi, pentru învățători și privați de Ioan Pop Reteganul inv. — 60 fil.

Eticheta, studiu social de: I. I. Ardelean paroh 1 cor. 20 fil.

Fabulele lui D. Cihindeal de Ioan Russu, paroh — prețul 2 cor.

Compendiu de Geografia Universală pentru școalele medii și preparandiale de T. Ceonța profesor, Ediția II-a cu figuri originale intercalate în text — 3 coroane

Aritmetica generală și specială, manual didactic elaborat în usul preparanților (școalelor comerciale și medii, cum și a tuturor privaților) de Teodor Ceonța profesor. — 3 cor.

Florile inimii. Poezii de Isaia B. Bosco 1 cor 60 fil

Senegin contra tusei, răgușelei, durerii, de pept, officei, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greața și vomarea. Sgârceiurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

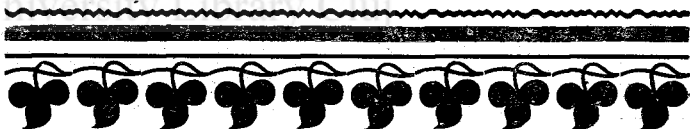
Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morhuri secrete 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum pațpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului numai decât să comandeze **Laxbonbons** zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rom și altele. Tee rusece, parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față de mâni. Articole cosmetice, oleu pentru păr. Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți precum și praful. Orice fel de articol din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vă veți convinge 5—10

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, iskola-utca 46.

Cancelaria arhitectului român

Ioan Niga

ARAD, Strada József főherceg-út Nr. 1.

(lângă „Victoria“).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care căuză îl recomandăm îndeosebi dlor parohi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuit.